

ESPORTS

POSEM-NOS AL DIA SOBRE LA CASTELLASSA DE CAN TORRAS (ANYS 2010 AL 2016)

Publicar el 05-09-2017

Text: **Albert i Òscar Masó Garcia**

Fotografies: **Germans Masó i els autors citats**

L'Albert és enginyer tècnic electrònic i el seu germà Òscar, enginyer tècnic mecànic. Són escriptors i muntanyencs, nascuts a Sabadell. Han escrit un centenar d'articles en publicacions com Muntanya, Desnivell, Mai Enrera, Excursionisme, El muntanyenc, Vallesos i Vèrtex, sobre temàtiques molt diverses com la història de l'escalada, poesia, toponímia, investigació, biografies, botànica, entrevistes a personalitats de la muntanya, ressenyes d'excursions, d'escalades, etc.

Han col·laborat aportant informació, descripcions, ressenyes, fotografies i croquis d'escalada en una dotzena de guies d'escalada.

Han obert més de 400 vies d'escalada clàssica a Montserrat, Sant Llorenç del Munt i l'Obac i altres indrets, i ascendit prop de 500 agulles montserratines, a part de ser els primers a completar el Pam a Pam de St.Llorenç-Obac-Cairat després de Josep Barberà i Suqué.

Són autors de diferents llibres, Descobrint la Castellassa de Can Torras i els seus voltants (Farell, 2008) i La Castellassa. Història, tradició i llegenda (Farell, 2010). També han escrit Escalades a Montserrat, el Cairat i Sant Llorenç del Munt i l'Obac (Cossetània, 2011), que va ser l'obra guanyadora del X Premi Vèrtex, i són coautors del llibre Sant Llorenç del Munt i l'Obac. 30 excursions amb encant (Farell, 2014).

Han realitzat unes quaranta de conferències i audiovisuals de temàtiques muntanyenques diverses, i han estat guanyadors del 10è Premi de Periodisme en Premsa Escrita de la 33a edició del Festival BBVA de Cinema de Muntanya de Torelló (any 2015). El premi es basa en la Flor de neu de Plata i es va atorgar a l'article "Piulades d'altura", publicat a la revista Vèrtex.

D'ençà que es va publicar el març de 2010 el segon dels dos llibres que Òscar Masó Garcia va dedicar a l'emblemàtica roca de la Castellassa de Can Torras, titulat *La Castellassa de Can Torras. Història, tradició i llegenda*, de Farell editors, el propi autor i el seu germà Albert han anat recollint les notícies i dades que els han arribat a les mans des de llavors sobre aquest imponent monòlit de conglomerat, i que són dignes d'una nova reedició de l'obra. De moment acontentem-nos en copsar-ho escaïdament en aquest article recopilatori. El llibre esmentat venia a ser una inèdita i ben variada monografia d'un dels atractius geològics més admirats del massís de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, del qual a continuació es presenta una posada al dia gens exhaustiva però segurament ben interessant per als afeccionats a aquesta roca i per extensió al bell massís on se situa.

FB: **Club Muntanyenc St Cugat**

Me gusta 1770

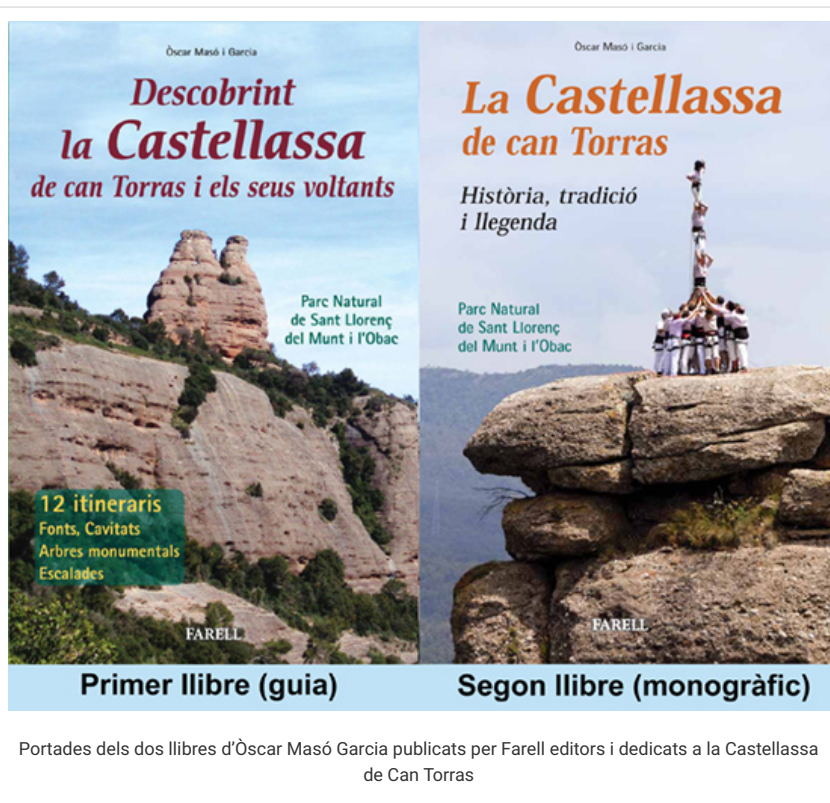

**Club Muntanyenc
Sant Cugat**

www.cmsc.cat

ASSOCIACIÓ ASTRONÒMICA SANT CUGAT - VALLDORREIX
www.astrologia.cat

Pessebres de la Castellassa: 50è aniversari

El dia 13 de desembre de 2015 es va celebrar un acte social molt entranyable i rellevant a la Castellassa: el 50è aniversari de l'ascensió del primer pessebre del Centre Excursionista de Castellar del Vallès al cim d'aquest monòlit. L'any 1966 uns quants socis d'aquest centre, que llavors s'anomenava SEAC, varen decidir de pujar un pessebre dalt del cim principal de la Castellassa, "la Torre", que només es pot assolir escalant. En Josep Llinares, un dels impulsors de l'acte, va confeccionar el primer pessebre, i des de llavors se n'han fet 49 de diferents, tots pujats dalt la Castellassa cada mes de desembre, seguint una concorreguda i arrelada tradició que únicament no es va celebrar l'any 1971, ja que la SEAC va haver de confeccionar el pessebre de les Agudes del Montseny de la mà de l'Albert Antonell, obra que cada any elaborava un centre excursionista diferent. Així, en arribar el mes de desembre de 2015 tocava celebrar amb una bona pensada el 50è aniversari d'aquesta bonica i alegre efemèride. En Josep Llinares va confeccionar de nou el pessebre, creant una veritable obra d'art de fusta, la seva gran especialitat. La pujada del pessebre fins a dalt va ser memorable i emocionant, fruit de l'esforç i tenacitat dels seus artífexs, els castellarencs Dani Sagrera i Martí Llobet, habituals de fa molts anys en aquesta celebració. Idearen amb enginy i gosadia una cadena humana que es passaria de mà en mà el pessebre des de la base fins al cim principal de la Castellassa, "la Torre", a més de filmar-ho tot en viu amb una càmera "Go-Pro" inserida al pessebre per tal de bastir una performance a l'estil dels "lipdubs" que tant proliferen a les xarxes socials, i alhora essent tot enregistrat amb un revolucionari "dron", pilotat a distància i amatenent als escaladors des de privilegiades posicions aèries. Diplomàcia, tenacitat, poder de convocatòria (grup de *whatsapp* inclòs!), il·lusió i una ferma empenta els portaren a fer realitat el somni, gestat pel Dani anys abans. Una trentena d'escaladores i escaladors, instal·lats en punts estratègics de la via normal de la Castellassa, que fa uns 100 metres de llarg, s'anaren passant el pessebre, procurant que no se'ls caigués, en una magistral operació de sincronisme i cooperació humana, allà penjats dalt la roca. El moment culminant, sublim, va esdevenir quan el darrer que va rebre el pessebre va aixecar-lo dalt del cim, immers en un moment d'eufòria col·lectiva, d'aplaudiments i d'alliberament de totes les tensions i nervis. El va aixecar Òscar Masó, coautor d'aquestes línies i pare del llibre monogràfic de la Castellassa, el mateix dia que feia la seva 40ª ascensió a aquest cim, a qui el Dani i el Martí varen cedir els honors de protagonitzar aquest instant inoblidable. El vídeo del "dron", que va resultar molt impactant, va ser realitzat per Marc Subirana, de *Pumba Produccions*, i just a l'endemà ja es va publicar a internet: <https://vimeo.com/148853379>

Cadena humana pujant el pessebre en el 50è aniversari i Òscar Masó aixecant-lo al cim. Fotos:
Conxita Garcia Pérez

El llibre d'Òscar Masó incloïa una foto de tots i cadascun dels 43 pessebres que des de 1966 fins al 2009 havien estat pujats i retornats a la seu del C. E. Castellar del Vallès. Des de llavors se n'han pujat i retornat sis pessebres més, tots obra de la delicada mà d'Albert Antonell, excepte el darrer de 2015 (50è aniversari), que ha estat com ja s'ha dit una creació de Josep Llinares, qui va fer també el primer pessebre de 1966, un any que compta com a sencer en el còmput de l'aniversari perquè tradicionalment els pessebres s'han anat confeccionant durant tot l'any. Us adjuntem un mosaic d'aquests darrers 6 pessebres per adjuntar-lo al variat i memorable enfilall d'anteriors pessebres que s'exposa al llibre, tenint en compte que el pessebre de 1971 de les Agudes comptabilitza en la numeració dels pessebres, de forma que el pessebre de 2015 té el nº 50.

**PESSEBRES del CENTRE EXCURSIONISTA DE
CASTELLAR DEL VALLÈS portats al cim de la
CASTELLASSA DE CAN TORRAS del 2010 al 2015**

Nº 45. ANY 2010.
AUTOR: Albert Antonell

Nº 46. ANY 2011.
AUTOR: Albert Antonell

Nº 47. ANY 2012.
AUTOR: Albert Antonell

Nº 48. ANY 2013.
AUTOR: Albert Antonell

Nº 49. ANY 2014.
AUTOR: Albert Antonell

Nº 50. ANY 2015.
AUTOR: Josep Llinares

Els darrers pessebres de la Castellassa (de 2010 a 2015). Fotos: Òscar Masó Garcia

Escalada: Tres anys i mig de llibreta de registre d'ascensions

El 6 de juliol de 2012 va aparèixer una llibreta de registre sota dels blocs cimals del cim principal de la Castellassa, posada per uns enamorats d'aquesta roca: el jove Efren Gaitan i els seus companys. Posada a cobert sota les llastres del cim, aquesta llibreta ha resistit durant més de 3 anys l'embat directe i desapiadat dels meteors, i malgrat que va estar una època fora del cim (algú la va deixar als peus de la roca i uns mesos després va ser retornada a dalt), ha servit per elaborar unes estadístiques insòlites que ens mostren l'activitat escalatòria al monòlit. Lluny de ser unes dades exhaustives i rigoroses, ja que segurament més d'un escalador i escaladora no hi deu haver escrit per causes diverses, aquesta informació ens revela fets rellevants i curiosos. Per exemple, serveixen per constatar que la via normal és la més repetida amb diferència, que l'afluència de cordades és baixa però tendeix a ser regular al llarg de l'any, que la gent procedeix majoritàriament del Vallès Occidental, que s'hi constata un major nombre d'escaladors que d'escaladores, etc. A continuació s'exposen diversos resultats estadístics extrets dels escrits (o piades) de la llibreta de registre esmentada.

Portada de la llibreta de registre de la Castellassa. Foto: Òscar Masó Garcia

Llibreta de registre de la Castellassa de can Torras: Cim principal (la Torre)

Interval: Juliol'2012 - Desembre'2015; Recull molt aproximat fet per Òscar Masó Garcia

Rècord d'ascensionistes en un mateix dia:
17 ascensionistes, el dia 16-12-2012.

Persona de menys edat:
Genís, de 7 anys i mig, el dia 1-11-2015.

Escalador més assidu i destacat:
Efren (13 ascensions per 6 vies diferents,
3 d'elles en free solo, i col·locador de la
llibreta de registre).

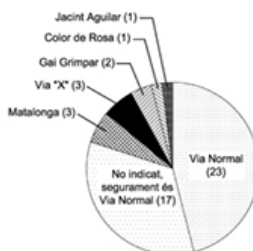
Vies obertes:
Gai Grimpar (15-9-2012)

Sobreequipaments i posteriors restauracions:
Via Normal (març de 2015)

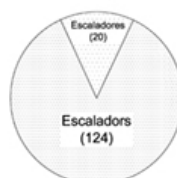
Nº d'escalades fetes sense corda (free solo):
3 (totes per Efren i els seus companys)

Procedència dels escaladors i escaladores:
Terrassa, Sabadell, Castellar del Vallès,
Matadepera, Montcada i Reixac, Ripollet,
Rubí, Vacarisses, Barcelona, Sant Cugat del
Vallès.

Vies escalades (i les seves repeticions):

Nombre d'escaladores i escaladors (total=144):

Estadístiques extretes de la llibreta de registre de la Castellassa. Autor: Òscar Masó Garcia

Pessebres en femení: les escaladores de la Castellassa

El Nadal de 2015 el veterà i prestigiós Grup Pessebrista de la Capella de Montserrat, situat a Castellar del Vallès, va fer una exposició titulada "Pessebres en femení", amb la temàtica de les dones com a fil inspirador. Un d'aquests pessebres hi representava magistralment la Castellassa amb les figuretes que recreaven diversos dels creadors dels seus pessebres. Es va titular "50 anys portant el pessebre a la Castellassa" i fou obra dels castellarencs Pere Estapé i Jordi Altimira. Pel motiu "en femení" decidiren penjar al costat del pessebre una llista de les dones que se sabia que havien escalat la Castellassa de Can Torras, i alhora hi deixaren un espai perquè s'hi inscrivissin noves dones d'entre les que visitessin l'obra d'art. Dit i fet, la llista original va ser confeccionada per Òscar Masó sota petició de Pere Estapé, a partir de les dades recollides pel primer, i en acabar l'exposició se n'hi afegiren unes quantes més. La llista, encapçalada per la primera dona de qui es té notícia que va escalar la Castellassa, la Núria de Quadras (+), que hi pujà junt amb el seu germà Ignasi el dia 15-9-1933, inclou un recull de més de 50 escaladores i ve a ser un exemple representatiu de la seva presència històrica a la Castellassa, però sense voler ser un document exhaustiu, ja que l'han escalada moltes més dones. Il·lusionat per la iniciativa, el fill de la Núria de Quadras, el barceloní i erudit Pere Nolasca Vives de Quadras, no va dubtar de venir a admirar el magnífic pessebre i la interessant llista.

Els castellarencs Pere Estapé i Jordi Altimira en plena tasca d'elaboració del pessebre dedicat a la Castellassa. Nadal de 2015. Foto: Òscar Masó Garcia

ESCALADORES QUE HAN PUJAT A LA CASTELLASSA		
Nom i cognoms	Informació	Any
Núria de Quadras i Feliu	C.E.Catalunya. Possible 1ª femenina a la Castellassa	1933
Maria Antònia Simó	C.E.Catalunya. Pionera de la postguerra	1940
Paquita Bernad	TIM de Sabadell. Possible 1ª femenina a la cara N	1940
Maria Glòria de Quadras	De la família de Quadras	1943
Maria Rosa Alcubierre	Del Club Excta. Pirenaic	1943
Eva Sagalés	Del CMSC (Sant Cugat)	1944
Mercè Sans	Escaladora del Club Muntanyenc	1944
Maria Gracia Castañé	Escaladora del CET (Terrassa)	1947
Margarita Casanovas	Escaladora del CMSC (S.Cugat)	1947
Josefina Cortés	Esposa de Josep Barberà Suqué. CMSC (S.Cugat)	1947
Núria Carrió	Cordada femenina l'any 1948 amb A.Caparrós	1948
Antònia Caparrós	Cordada femenina l'any 1948 amb N.Carrió	1948
Pepita Tardío	A.E.Muntanya (Barcelona)	1948
Maria Teresa Gordoia	C.E.Catalunya	1948
Maria Teresa Oliva Ras	GAM del CMB	1948
Montserrat Busquets	A.A.B.	1949
Isabel Busquets	A.A.B.	1949
Rosa Gimeno	A.A.B.	1949
Isabel Martínez	TIM de Sabadell	1950
Vicenta Puijaltó	A.A.B.	1950
Joaquima González	Escaladora del TIM	1950
Nativitat Pujol	Escaladora del TIM	1950
Josefina Torrellas	Escaladora del TIM	1950
Dolors Umbert	Escalà la Gega. De Sabadell	1950
Mª Rosa Umbert	Escalà la Gega. De Sabadell	1950
Pilar Homet	Possible 1ª castellarenca en ascendir la Castellassa	1950
Alicia Rubio	GAM del CMB	1951
Maria Puig	Escaladora històrica, del C.E. Collserola	1953
Teresa Galbany	C.E.Sabadell	1954
Adelina Carreté	A.E.Icària	1954
Anna Maria Pallejà	Esposa del J.M. Torras Homet. Matalonga el 1960	1960
Maria Casajoana	Escaladora del C.E.Castellar	1963
Àngels Culléll	1ª femenina a la Jacint Aguilar	1976
Margarita Boada	Membre de la SIS a la Jacint Aguilar	1978
Judith Torras	Filla de J.M.Torras Homet, via Color de Rosa	1983
Szusza	Noia hongaresa que escalà amb D.Vallhonrat	1990
Mercè Costa i Laura Girbau	1ª cordada femenina pujant el pessebre C.E.Castellar	1996
Ingrid	Escaladora dels Pax Vobis	2000
Georgina Garcia Andreví	Escaladora de la UES	2004
Lali Bofill	Possible 1ª femenina de capdavantera a la cara N	2007
Maria Teresa Suner	Escaladora de la UES	
Pepita Martín	Escaladora del C.E.Castellar	
Patricia Corral	Escaladora del C.E.Castellar	
Anna Sola	Escaladora del C.E.Castellar	
Montse Llobet	Participant en ascensions del pessebres C.E.Castellar	
Montse Pol	Participant en ascensions del pessebres C.E.Castellar	
Judit Avellaneda	Participant en ascensions del pessebres C.E.Castellar	
Noelia Herrera	Participant en ascensions del pessebres C.E.Castellar	
Mònica	Participant en ascensions del pessebres C.E.Castellar	
Carme	Participant en ascensions del pessebres C.E.Castellar	
Silvia Banzo	Participant en ascensions del pessebres C.E.Castellar	
Viqui Martos Lázaro	Participant en ascensions del pessebres C.E.Castellar	
Núria Cabrera Garcia	Participant en ascensions del pessebres C.E.Castellar	

Llista d'escaladores de la Castellassa (gens exhaustiva), penjada al costat del pessebre de 2015. Confeccionada per Pere Estapé i Òscar Masó

Toponímia: l'any 1786 s'esmenta la "Castallassa"

La disparitat de formes de denominar la Castellassa no ha cessat pas en aquests anys, tot i que la forma Torras amb "a", argumentada i defensada en el llibre esmentat, no s'ha imposat. A la majoria de mapes, guies i publicacions posteriors s'ha mantingut la "e" de Torres, seguint la normativa fabriana d'escriure els plurals en vocal neutra com a "es", considerant que aquest topònim és un plural de "torre", cosa que en canvi no està confirmada. A més, Torres prové del cognom dels propietaris de la masia homònima que hi ha a prop de la Castellassa, i no està certificat que l'origen del cognom sigui un plural de "torre".

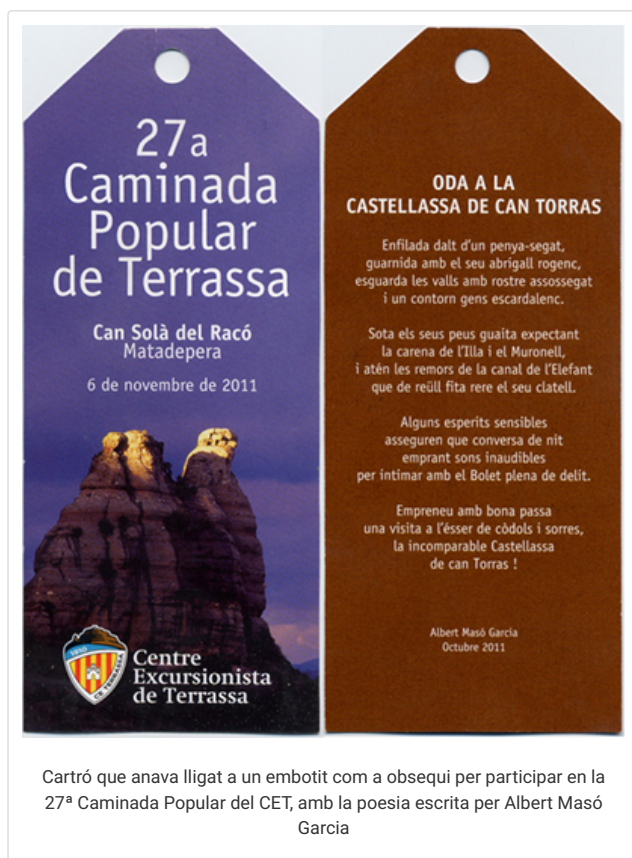
Pel que fa a les novetats sobre toponímia, s'ha fet una troballa sobre el topònim 'Castellassa'. Recordem que és un nom mil·lenari, aparegut per primer cop en un pergamí de l'any 960 dC citat amb la forma de "Castelle Azano", i que fins a finals del s. XVIII no va aparèixer en la forma "Castellassa" actual, concretament en un mapa conservat a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Doncs bé, l'any 2013 es va publicar el dens i voluminós llibre titulat *Tres capbreus del Vallès Occidental*, de Joan-Antoni Ferran, on s'esmenta la forma "Castallassa" en un any precís, el 1786, i en concret dins del text "La confessió de Salvador Torras,

de Matadepera (18-11-1786)", en un paràgraf on aquest senyor dóna fe de tenir una peça de terra que inclou aquesta roca.

Excursionisme

Alguns llocs poc o mai divulgats dels voltants de la Castellassa han passat a ser visitats i difosos en molts mitjans diferents gràcies a la seva aparició en el llibre d'Òscar Masó, encara que sense arribar a massificar-se ni a degradar-se, però sí essent tinguts en compte feliçment per la comunitat excursionista del massís. Llocs com la Balma del Sot de la Carda, els pins Pinyoners del Sot del Guix, la canal de l'Elefant, la canal Gentil, la canal del Tro, les pinasses del Dalmau, etc. ara són més coneguts i, ensembles, estimats i valorats.

El dia 6-11-2011 el Centre Excursionista de Terrassa va organitzar la 27ª edició de la seva tradicional i multitudinària Caminada Popular de Terrassa, i la dedicaren a la Castellassa de Can Torras, homenatjant els germans Òscar i Albert Masó Garcia. Ells dos hi col·laboraren escrivint, l'Òscar, un tríptic descriptiu dels bonics racons i curiositats que envolten la roca, amb fotografies pròpies incloses, i també amb una poesia inèdita de l'Albert elaborada expressament per a l'ocasió, que venia adjunta a un cartró de colors lligat a un bon embotit que es va donar com a obsequi als participants de l'excursió.

Novetats d'escalada

La confecció del primer llibre d'Òscar Masó dedicat a la Castellassa (2006-2008), confegit en format de guia d'excursions i d'escalades, va provocar un inusual auge aperturista que propicià l'obertura de quatre noves vies clàssiques en aquesta roca en un marge ben curt de temps. Passada la febre endegada per la imminent publicació del llibre, esparses novetats han aparegut posteriorment pel que fa a la pràctica d'aquest esport acrobàtic en les parets de la Castellassa, de les quals us en fem cinc cèntims de forma cronològica:

- **5-9-2011:** Mor tristament Àngel Casanovas i Crespo de forma inesperada, qui fou un dels aperturistes de la variant Ullés-Casanovas de la cara nord. Ferm muntanyenc i millor persona, fou president del Centre Excursionista de Terrassa i destacat escalador i fotògraf.
- **27-9-2011:** S'instal·la una nova anella de ràpel al cim, que fa joc junt amb la històrica anella dels ex-TIM.
- **15-9-2012:** S'obre a l'estil clàssic la via *Gai Grimpar*, a càrrec de Ricard Darder i Amadeu Pagès, l'única que s'ha obert des de la publicació del llibre citat. La ruta discorre paral·lela al cantó esquerre de la

canal de la *Matalonga*, per una esquerra molt difícil i delicada, amb una part superior en placa fins al cim de la Torre.

- **6-1-2013:** 1ª repetició de la treballosa via Enric Comellas i Llinares a càrrec de Bernat i Jordi del "Rumba Team". El potet ficat a la R2 a càrrec dels germans Masó García, coaperturistes, encara no tenia la firma de cap repetidor.
- **10-5-2013:** Efred Gaitan i l'històric David Vallhonrat alliberen la via Gai Grimpar, en una ferma activitat a la Castellassa que ha donat com a resultat la següent graduació: L1=6b+; L2=A2,6c/+. Efred ha treballat en altres alliberaments, alguns parcials i altres de sencers, en vies com la Color de Rosa, Torras Homet, Orgull Masònic, etc.
- **5-11-2015:** Ens deixa Josep Calvet Pratginestós a l'edat de 101 anys, històric aperturista sabadellenc de la cara Nord Original, feta amb Àngel Graner i Alexandre Camps l'any 1936. Fou un digne supervivent d'una època pionera i irreplicable, igual que ho va ser el seu amic escalador Manel Roviras, que ens deixà l'agost de 2010 als 95 anys.
- **27-1-2016:** L'entranyable Fredi Parera també ens deixa. Fou un valent i decidit escalador terrassenc que s'atreví a escalar l'Escletxa Central de la cara Oest de la Castellassa, patint-hi un aparatós accident.
- **30-1-2016:** El castellarenc Josep Mª Torras Homet, qui més cops ha escalat la Castellassa (156 vegades), compleix 90 anys.
- **Sobreequipaments i restauracions:** Aquest fenomen de desvirtuació de la classicitat genuïna de la via normal s'ha produït diversos cops, i altrament s'hi ha restaurat l'equipament original. Aquest fet no és nou a la Castellassa, ja que cada cop hi ha més pressió per imposar a la força i sense ètica de respecte la modalitat d'escalada esportiva en els llocs on històricament sempre s'hi ha practicat la clàssica, eliminant-hi l'esforç, compromís i enginy que suposa aquesta última.
- **Novetat a la via "X":** Noves recerques han donat fruit i s'ha trobat, en el butlletí nº 463 del C. E. de Catalunya de desembre de 1933, la citació més antiga coneguda fins avui dia sobre una ascensió a la canal-xemeneia de la via "X" de la Castellassa. La va efectuar en Santiago Coll en solitari (!), afirmant que va pujar la canal "pel costat de Terrassa". Cal recordar, no obstant, que es creu que aquesta via fou oberta pels anys vint del segle passat.

Àngel Casanovas Crespo
Variant Ullés-Casanovas
1943-2011+

Josep Calvet Pratginestós
Cara Nord Original
1914-2015+

Fredi Parera Avellaneda
Escletxa Central Cara Oest
1957-2016+

Tres recordats escaladors que varen obrir vies a la Castellassa i que ens han deixat en aquest lapsus de temps. Fotos: Conxita Garcia Pérez i Òscar Masó Garcia

El primer llibre sobre la Castellassa feia referència a les escalades dels voltants de la roca, de les quals hi ha també diverses novetats a ressaltar:

- **2012 (juny):** Es reequipa l'aresta del Conveni, col·locant un parabolt per burí, i mantenint el caire clàssic i de compromís de la via, però amb les assegurances renovades. Posteriorment s'ha alliberat amb un grau de 6b+.
- **2012 (agost):** S'obre la via Jaume Torrens Calvó al costat oest de la canal de l'Elefant, a càrrec dels germans Masó García.
- **2013:** La via Normal del Bolet és també víctima d'un sobreequipament i una posterior restauració, un fet ben insòlit en aquest monòlit. La restauració ve a ser com la reinstauració de l'anterior estat d'equipament que presentava la via, més clàssic i exposat.

La Castellassa de Can Torras de nit amb el pessebre del 50è aniversari dalt del cim. Foto: Òscar Masó Garcia

Curiositats

Dins del farcit apartat de fets insòlits que el llibre de la Castellassa tenia dedicat a aquest enorme monòlit, podem afegir-hi noves entrades:

- **Una BTT al cim!:** pel desembre de 2011, arran de la inauguració d'una nova botiga de Bicycles Escapa a Sabadell, els propietaris del negoci van fer pujar una bicicleta de BTT al cim de la Torre de la Castellassa per fer-hi una espectacular foto promocional. Pujaren el vehicle a lloms de diversos escaladors (entre ells Ricard Darder, molt vinculat a la roca) i a dalt de tot un ciclista de veritat, impecablement abillat amb el seu flamant mallot, va fer diverses pedalades mentre quedava immortalitzat per les càmeres. De la notícia se'n va fer ressò el Diari de Sabadell i la publicitat que se'n va derivar va crear impacte.
- **Noves Castellasses!:** l'any 2010 apareix la guia de l'Alt Solsonès, de Cossetània Edicions, i s'hi esmenta una Castellassa al bell mig del feréstec Clot de Vilamala. Es tracta d'un turó arrodonit, gros i força rocós situat en un paratge salvatge i de difícil accés, al qual els autors d'aquest article hi obrírem una via (*Ermitanets*) i poguérem gaudir del privilegiat aïllament del lloc. Una altra Castellassa ben propera i en forma de turó s'esmenta en un mapa Alpina de la mateixa comarca, situada al sud del poble de Canalda i en l'indret dominat per la imponent Espluga Tremosa, a tocar del Riu de Canalda. Aigües avall i ben a prop, un altre turó apareix batejat com a "Castellassetà". Aquests topònims són nous, o foren ignorats per l'"*Onomasticon Cataloniae*" de Corominas, que no els cita pas? Evidentment, caldria un estudi ben aprofundit de l'origen de tot plegat.

La salvatge Castellassa del Clot de Vilamala, vista des de la 2ª reunió de la via Vilabona. Foto: Òscar Masó García

Canvis vegetals i geològics a la Castellassa i voltants

Als camps de la geologia i la vegetació, dos aspectes tractats amb detall en els dos llibres esmentats, s'hi han d'afegir les novetats i canvis que normalment les plantes i les roques van patint en el transcurs del temps, i que al llarg dels darrers sis anys han anat succeint a la Castellassa:

- **2012 (novembre):** Es té notícia que ha caigut una de les quatre branques del Pi de les Quatre Besses, l'únic arbre declarat oficialment com a Monumental al massís de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, i que està situat a relativa poca distància de la Castellassa. Un roll casolà i molt aproximat li va atorgar més de 160 anys de vida, a l'espera de l'opinió dels experts.
- **2012 (desembre):** Mor el pi que servia per fer el ràpel de la cara oest de la Castellassa de Can Torras. Era l'únic pi del qual es tenia coneixement que vivia en el monòlit.
- **2013:** Desapareix una presa de peu que facilitava el primer pas de la via normal de la Castellassa. Era rodona i petita, estava molt polida i sembla que va saltar pel seu compte, no pas "ajudada" com li va passar malauradament a la famosa "pedra negra", que va desaparèixer del pas clau del cim principal a cops de martell als anys 50 del segle passat.
- **2013:** Es produeix una aparatosa esllavissada pel cantó E, just dessota dels blocs del cim. Mica a mica les compactes lloses cimals van perdent fonament! També es va produir una esllavissada d'una crosta situada damunt del bloc anomenat el Cigró, el qual de moment es manté indemne després de la inquietant ensulsiada que l'afectà l'hivern de 2005-2006.
- **2014:** Neix de nou i amb empenta el marfull que brota de la penombra del fons de la profunda bretxa del cim de la Torre, punt culminant de la Castellassa.
- **2016:** Una gran part de l'heura que cobria l'agulla homònima, propera a la Castellassa, ha caigut de forma massiva al seu cantó NE i n'ha canviat completament la seva fesomia. Caldria continuar anomenant-la l'agulla de les Heures?

L'esllavissada de sota dels blocs del cim, ocorreguda a finals de 2013.

Foto: Òscar Masó García

Fins aquí us hem posat al dia de la Castellassa de Can Torras sobre tot allò que ha succeït d'ençà de la publicació del seu llibre monogràfic, l'any 2010, i que ha tingut com a protagonista aquesta grandiosa roca i els seus voltants. El nombre de fets recopilats en aquests sis anys demostra que aquest impressionant monument natural no ha passat de moda i que continuarà com sempre ben present en els cors de tots els que l'estimem.

Us convidem a retrobar-nos d'aquí a uns anys per compartir les bones noves que s'hagin originat al voltant de l'intens i perdurable encant que desprèn la Castellassa de Can Torras. Segur que no ens defraudarà!

Agraïments: Pere Estapé, Efred Gaitan, Ricard Darder, Conxita Garcia Pérez.

Altres articles

[Via Coratge al Càntir \(Montserrat\)](#)

[Joan Panyella Renom \(1918-1998\). El "Pany" que va emigrar.](#)

[Els aliats vegetals a l'escalada clàssica.](#)

Like 16

Tuit

Share

COMENTARIS RECENTS

cmsc en Una escalada a la Dent d'Orlu

cmsc en Reinos olvidados

cmsc en Donasà, l'Edèn al Pirineu Oriental

Miquel casas en Donasà, l'Edèn al Pirineu Oriental

ARTICLES RECENTS

El Pata de Palo

Als socis i lectors d'el muntanyenc

Caminar

La muntanya viva

EL VELL CAMINS

Toda una vida